

Charles Babbage and Augusta Ada King, Countess of Lovelace

The designer of the analytical engine and its programmer

Při dvou příležitostech jsem byl členy **parlamentu** dotázán: "Řekněte, pane Babbage, když do toho vašeho stroje zadáme špatné údaje, vypočítá správný výsledek?"

Nejsem schopen pochopit, jaký druh zmatení myšlenek dokáže vyplodit takovou otázku...

Charles Babbage

Prekonaj sa a pridaj sa!

(premia – extended deadline do dnes, 27.2.)

zatial Šmolkovia, Filip at al., Lazy Snails

A.M.
TURING

(Pozor na chyby v tom kódu; já jsem pouze dokázal, že funguje, nezkoušel jsem ho ...:)

Naše chyby v zadaniach si priznáme, sme radi, že ich odhalíte čím skôr, a ak sú relevantné (nie typo a gramatika), tak aj oceníme Errata: The Art of the Computing

- Release October 2016 is 3.14159265.
- oupon his death, the version of TeX shall be frozen at

bude na PyCon 2019, 22.-24.3.

prof. Juraj Hromkovič

ETH Zürich

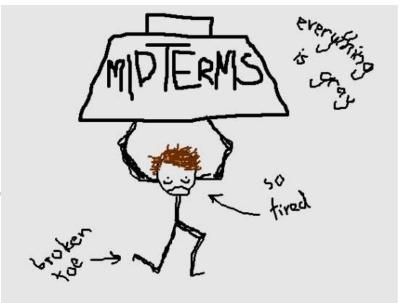
Midterm quadterm

Naše termíny sú:

- **16.apríla** 18:00 je Midterm A
 - midterm sa píše na papier a čítame ho
- 28.marca 13:10 je quadterm na cvičeniach
 - quadtermy sú na počítačoch H3/H6 (nie vlastné laptopy), testujú sa automaticky
- bol Bypass Excelencie, 2 passed

Prémiové úlohy:

- sa rozbehli ©
- riešte ich, najmä, ak vám štandardný kurz príde ako slabá káva,
- všetky body z prémií sa vám počítajú do známky, len dve kritéria na automatické A a Fx ich ignorujú, viac na stránke predmetu
- časom budeme zverejnovať týždňový rebríček Galéria Top 10

- používame techniku štandardných java junit testov, viac v prednáške
- všeobecne: dodržiavanie predpísaných mien súborov, tried a metód
- keďže rekord submitov je > 15, váš 55, neprezeráme všetky, ale len posledný, preto do posledného dajte všetky dobré riešenia celej zostavy
- do testov posielajte .zip obsahujúci *.java bez package
- na tomto cvičení bude súťaž o najlepšieho testera (v písaní junit testov)
- testy čiastočne zverejňujeme (okrem autorského riešenia), zdrojáky čítame!
- ak to nie je uvedené v zadaní, môžete sa pýtať na rozsah vstupov

15 s. je timeout pre každého, ak to nie je inak junit testom upravené

Kto číta vaše kódy

(Moss = Measure Of Software Similarity)

```
return (int)Math.pow(2, pocetCislicVBin) - n;
    public static int pocetMoznosti(int n) {
       if(n == 0 || n == 1){
           return 1;
       if(n > 1) {
           if(n%2==0) {
               return pocetMoznosti(n - 1) + pocetMoznosti(n / 2);
               return pocetMoznosti(n - 2) + pocetMoznosti((n-1) / 2);
       return 0;
//*********BONUS**********
   public static boolean sucet(int n){
       if(naimensiPocet(n) == 2){
           return true;
       return false;
   public static boolean rozdiel(int n){
       if(n < 2){
           return true;
       for (int i = 0; n >= Math.pow(2, i); i++) {
               if(((n + (int)Math.pow(2, i)) \in (n + (int)Math.pow(2, i)-1)) == 0)
                   return true;
```

```
public static int pocetMoznosti(int n) {
        int pocet = 0;
        if (n == 0) {
                return 1;
        if (n == 1) {
               return 1;
        if (n > 1) {
                if (n%2 == 0) {
                       return pocetMoznosti(n-1) + pocetMoznosti(n/2);
                        return pocetMoznosti(n-2) + pocetMoznosti((n-1)/2);
        return pocet;
public static boolean sucet(int n) {
       if (najmensiPocet(n) == 2) {
               return true;
        return false;
public static boolean rozdiel(int n) {
       if (n < 2) {
                return true;
        for (int i=0; n>=Math.pow(2,i); i++) {
                if (((n+(int)Math.pow(2, i)) & (n+(int)Math.pow(2, i)-1)) == 0) {
                       return true;
```

WAR IS PEACE
FREEDOM IS SLAVERY
IGNORANCE IS STRENGTH

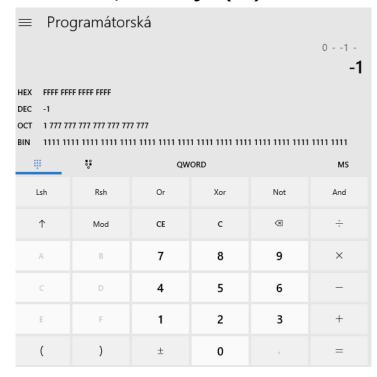
(odlišnosti Java a C++)

Peter Borovanský KAI, I-18

borovan 'at' ii.fmph.uniba.sk http://dai.fmph.uniba.sk/courses/JAVA/

Na cvičení ...

- precvičili sme si binárne operácie s číslami, >>,<<,>>,^
- ak cítite nedostatok, pohrajte sa s Win-kalkulačkou/mód Programátorská
- objavte záporné čísla, znamienkový bit
- zistite, koľko je (-1) mod 2 ? v Calc, Jave, a na diskrétke (podľa definície).

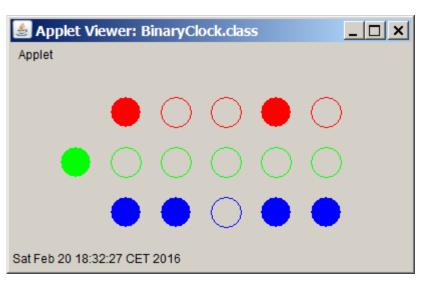
$$egin{aligned} q &\in \mathbb{Z} \ a &= nq + r \ |r| &< |n| \end{aligned}$$

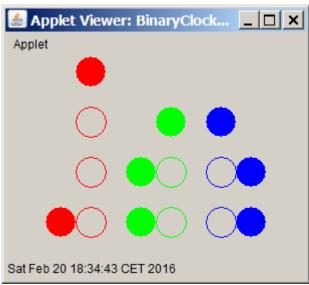

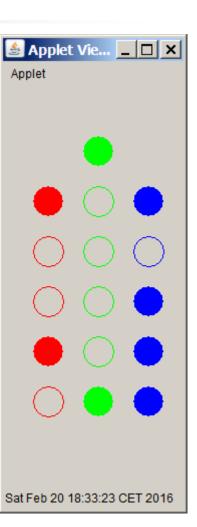

Na cvičení ...

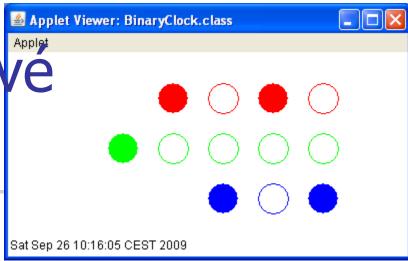
nenaprogramovali sme konzolovú verziu binárnych hodiniek


```
1010
10000
101
```

```
int second = 0;
                                                    // loop forever
for(;;) {
  Calendar calendar = new GregorianCalendar();
                                                    // aktuálny čas
  int hodina = calendar.get(Calendar.HOUR_OF_DAY);// hodina, formát 0..24
  int minuta = calendar.get(Calendar.MINUTE);
                                                   // minuta
  int sekunda = calendar.get(Calendar.SECOND);
                                                    // sekunda
  if (second != sekunda) {
                                                    // nevieme pouzit' Timer
   System. out. println(Integer. toBinaryString(hodina));
   System. out.println(Integer. toBinaryString(minuta));
   System. out. println(Integer. toBinaryString(sekunda));
   System. out.println("----");
   second = sekunda;
                                           // tak urobíme takýto CPU killer hack
```

Binárne konzolové hodinky

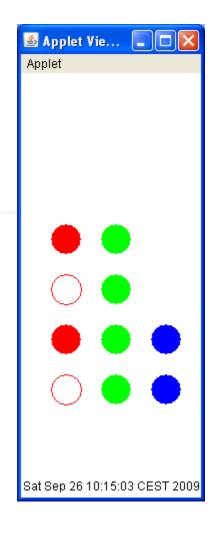
riadok(hodina,minuta,sekunda);

Rekurzívna procedúra, ktorá vypíše najprv horné bity čísla (okrem posledného) a potom posledný bit

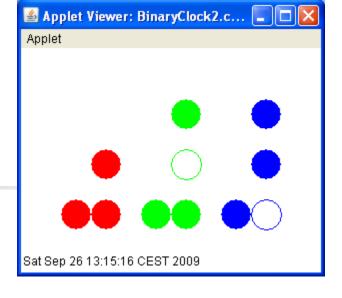
```
static void riadok(int h, int m, int s) {
  if (h+m+s == 0)
    return;
```

```
riadok(h/2, m/2, s/2);
System.out.println(" "+ (h&1) + " " + (m&1) + " " + (s&1));
```

Čo by sa stalo, ak vymením posledné dva riadky kódu?

00 01 01 01 00 01 11 11 10

riadok(hodina/10,hodina%10, minuta/10,minuta%10, sekunda/10,sekunda%10);

```
static void riadok(int h1, int h2, int m1, int m2, int s1, int s2) {
  if (h1+h2+m1+m2+s1+s2 == 0)
    return;
  riadok(h1/2, h2/2, m1/2, m2/2, s1/2, s2/2);
  System.out.println((h1&1)+(h2&1)+" "+(m1&1)+(m2&1)+" "+(s1&1)+(s2&1));
```

Logické operácie komutatívne?

(vyhodnocovanie zľava doprava - "short-circuit")

- je a&&b je to isté ako b&&a, resp. a||b je to isté ako b||a ?
- v algebre áno, v programe nie:

```
public static boolean loop() { for(;;); } // nekonečný cyklus
88
                       // false
false && (7/0 > 0)
//(7/0 > 0) \&\& false // div by zero
true || (7/0 > 0)
                         // true
//(7/0 > 0) | true // div by zero
&&
false && loop()
                         // false
//loop() && false
                           // zacyklí sa
true || loop()
                           // true
loop() || true
                           // zacyklí sa
                                             Súbor: Komutativnost.iava
```

Skutočné logické operácie

(nebolo v C++)

- && , || sú "skráteným" súčinom (konjunkciou), súčtom (disjunkciou), vyhodnocujú sa zľava doprava, a len kým treba…
- & , | sú **plnohodnotným** súčinom, súčtom vyhodnocujú oba argumenty

Súbor: Komutativnost.iava

Skrátený súčet, súčin

```
toto sa nevyhodnotí, lebo i==1
int i, i, k;
                                             a true || hocičo je true...
i = 1; j = 2; k = 3;
if (i == 1 \mid i \mid ++j == 2) \mid k = 4;
  System.out.println("i = "+ i + ", j = "+ j + ", k = "+ k); i = 1, j = 2, k = 4
                                           teraz sa to vyhodnotí
i = 1; i = 2; k = 3;
if (i == 1 | ++j = \stackrel{\checkmark}{=} 2) k = 4;
  System.out.println("i = "+ i + ", j = "+ j + ", k = "+ k); i = 1, j = 3, k = 4
                                              toto sa nevyhodnotí, lebo i!=2
i = 1; i = 2; k = 3;
if (i == 2 && ++j == 3) k = 4;
   System.out.println("i = "+ i +", j = "+ j +", k = "+ k); i = 1, j = 2, k = 3
                                            teraz sa to vyhodnotí, aj keď i!=2
i = 1; j = 2; k = 3;
if (i == 2 \& ++j == 3) k = 4;
   System.out.println("i = "+ i + ", j = "+ j + ", k = "+ k); i = 1, j = 3, k = 3
```

Súbor: Operatory.java

Preťažovanie operátorov

- v Jave existujú preťažené operátory, napr +, *, ...
 + :: float + float -> float
- ale aj &, |:
 - | :: int | int -> int
 | :: boolean | boolean -> boolean
 | :: boolean | boolean -> boolean
- v Jave používateľ nemôže definovať preťažené operátory... ©
- ale môže napísať

Súbor: Komutativnost.java

Ak ste si v danom momente neistý prioritami, zátvorkujte, zátvorkujte, zátvorkujte ...

Priority

```
najvyššia
  [index]
              (typ)
  ++
       %
<<
       >>
          >>>
< <=
             >=
== !=
&
Λ
&&
                                   najnižšia
Príklady:
a += (1F/b), (a == 0) && (b == 1), (c=readChar())!='\n'
```

Zvrhlosti (iné v C++ a Java)

Kód, ktorý vyvoláva pochybnosť/nejednoznačnosť, nie je (v praxi) dobrý kód !!!

```
#include <stdio.h>
void main(int argc, char *argv) {
    int a = 0;
    int b = (a++) + (a);
    printf("%d\n",b);
    int i = 0;
    i = i++;
    printf("%d\n",i);
}

RACDB 1 root@orcl1:~$ gcc x.c

RACDB 1 root@orcl1:~$ ./a.out
0
1
```

```
3 public class Zvrhlosti {
              public static void main(String[] args) {
  4=
  5
                   int a = 0;
                   int b = (a++) + (a);
                                                               Správne miesto, kde sa (takto)
                   System.out.println(b);
                                                               vyblbnúť, sú prémie v škole, nie
  8
                   int i = 0;
  9
                   i = i++;
                                                               tímová programátorská práca...
                   System.out.println(i);
10
11
    <
🖺 Problems : 🖷 Javadoc 🗟 Declaration 🥒 Search 🕒 Console 🖾 💇 Error Log : 🗿 History 🚵 Git Stagii
<terminated> Zvrhlosti [Java Application] C:\java8_0_91\bin\javaw.exe (28, 2, 2017, 21:49:39)
1
0
```


Konverzie, ret'azce, polia

dnes bude:

- konverzie (základných) typov,
- ret'azce (typ String) a práca s nimi, String/BufferedString
- polia (pohľad C++ programátora)
- testovanie (prvý **JUnit test**)
- statické metódy (procedúry a funkcie) a statické bloky

cvičenia:

- programy s pol'ami, testovanie a l'adenie (debugger)
- manipulácia s reťazcami

literatúra:

- Thinking in Java, 3rd Ed. (http://www.ibiblio.org/pub/docs/books/eckel/TIJ-3rd-edition4.0.zip) 3:Controlling Program Flow, 4:Initialization & Cleanup,
- Naučte se Javu úvod
 - http://interval.cz/clanky/naucte-se-javu-operatory-a-ridici-prikazy/,
 - http://interval.cz/clanky/naucte-se-javu-staticke-promenne-a-metody-balicky/
- Java (http://v1.dione.zcu.cz/java/sbornik/)

Pretypovanie, konverzie

```
char
        c = 'A';
int i = (int) c; // konverzia do nadtypu
char d = (char)i; // redukcia do podtypu (cast)
rozširujúce konverzie (do nadtypu):
   byte->short->int->long->float->double
zužujúce konverzie (do podtypu):
   double->float->long->int->short->byte
short s = 300;
                                    // 16 bit [2<sup>15</sup>-1 .. 2<sup>15</sup>]
 byte b;
                                    // 8 bit [-128..127]
 b = (byte) s;
                                    // s = 300, b = 44
                                                               (300-256)
 b = (byte) 255;
                                    // b = -1
                                                               (255-256)
byte bb = 126;
                                    // bb = 126
bb += 3;
                                    // bb = -127
                                                               (126+3-256)
                                    // bb = -126
bb = -126;
bb += -5;
                                    // bb = 125
                                                                (-126-5+256)
```

Súbor Konvert.java

Konverzie z/do String

String -> int

Integer.valueOf("123")→Integer Integer.parseInt("123") →Int

int -> String

String.valueOf(123) \rightarrow String Integer.toString(123,10) \rightarrow String

Integer.toBinaryString(31) //11111
Integer.toOctalString(15) // 17
Integer.toHexString(255) // ff

String -> double

Double.valueOf("3.1415")

Double.parseDouble("3.1415")

double -> String

String.valueOf(Math.PI)
Double.toString(Math.PI)

String -> Boolean

Boolean.valueOf("true")

Boolean.parseBoolean("false")

Boolean -> String

String.valueOf(**true**)

Boolean.toString(false)

Reťazce – metódy

```
String s1 = new String("Hello");
String s2 = "World";
-- zreťazenie, indexovanie, vyhľadávanie
String s3 = s1 + ' ' + s2 + ''!'';
s1.charAt(0) == 'H'
s1.indexOf("II") == 2
s1.substring(1, 3).equals("el")
-- cyklus s indexom
for (int i = 0; i < s3.length(); i++) {
   s3.charAt(i)
}
-- cyklus bez indexu
char[] charArray = s3.toCharArray();
for (char ch : charArray) {
   ch
```


Ret'azce – porovnávanie

"" != null

Prázdny reťazec nie je neinicializovaný reťazec

== porovnáva pointre a nie obsahy reťazcov

väčšinou je to chyba vo vašom programe ale

.equals(), .compareTo, .equalsIgnoreCase()
porovnávajú skutočné reťazce

s.equals("java") môže padnúť, ak s=null

"java".equals(s)

NIKDY NEPADNE na Null Pointer Exception - NPE

Kvíz - 1

Kvíz - 2

```
static String s4 = "java";
static String s5 = new String("java");
static String s6 = "ja"+"va";
static String s7 = "ja";
System.out.println(s4 == s5);
                                      false
System.out.println(s4 == s6);
                                      true
s7 += "va";
System.out.println(s4 == s7);
                                      false
System.out.println(s4.equals(s5));
                                      true
System.out.println(s4.equals(s6));
                                      true
System.out.println(s4.equals(s7));
                                      true
```

```
Metódy
```

```
String
    t1 = new String("ahoj"),
    t2 = new String("ahoi"),
    t3 = new String("AHOJ");
    s1.
           charAt(int index) : char - String
                                                            charAt
           codePointAt(int index) : int - String
           codePointBefore(int index) : int - String
                                                            public char charAt(int index)
           codePointCount(int beginIndex, int endIndex)
           compareTo(String anotherString) : int - String
                                                                   Returns the char value at the specified
           compareToIgnoreCase(String str): int - String
                                                                   index. An index ranges from 0 to length ()
          concat(String str) : String - String

    1. The first char value of the sequence is

          contains(CharSequence s) : boolean - String
                                                                   at index 0, the next at index 1, and so on,
                                                                   as for array indexing.
           contentEquals(CharSequence cs): boolean - 5
    s1.
                                                                   If the char value specified by the index is a
    s1.
                    Press 'Ctrl+Space' to show Template Proposals
                                                                       Press 'Tab' from proposal table or click for focus
     el auhatring/2 31.
```

niet nad kontextový help...

```
s1.toLowerCase()
                          // ahoj
s1.toUpperCase()
                          // AHOJ
s1 + s2
                          // ahojahoi
                                           používajte kontextový help
s1.concat(s2)
                          // ahojahoi
s1.replace('h', 'H')
                          // aHoi
                                           naučte sa používať JDK API, search
s1.substring(2)
                          // oi
s1.substring(2,3)

    prestavu o existujúcich metódach

s1.charAt(2)
s1.indexOf('o')
-- zreťazenie volania metód
s1.trim().toUpperCase().substring(2).indexOf('O');
```

Súbor: Retazce.java

Ret'azce – metódy

```
String s = "male a VELKE";
int i = s.indexOf('a');
                                 // prvé 'a'
int i = s.indexOf('a', i + 1); // d'alšie 'a'
i = s.lastIndexOf('a'); // posledné 'a'
i = s.lastIndexOf('a', i - 1); // predposledné 'a'
i = s.lastIndexOf("VEL"); // podret'azec
String a[] = {"Peter", "Marek" };
String s = String.format("Ahoj %s, tu je %s", a);
Character.isDigit('1')
                                          // true
char b= '1'; if (b >= '0' && b <= '9') ...if (b >= 48 && b <= 58) ...
Character.isLetter('A')
                                        // true
Character.isLowerCase('b')
                                          // true
Character.digit('5', 10)
                                          // 5
Character.digit('F', 16)
                                          // 15
```

Súbor: Retazce.java

StringBuffer/StringBuilder

(o tragédii na quadterme 2016)

```
long start = System.currentTimeMillis();
String s = "";
for(int i = 0; i<1000000; i++) s += "a"; elapsed time: 698 s.
System.out.println("elapsed time:"+(System.currentTimeMillis()-start)/1000);</pre>
```

- pri prireťazení hoc aj jedného znaku sa naalokuje nový reťazec, prekopíruje, ...
- preto dostaneme kvadratickú zložitosť s kvadratickým garbage ⊗
- ak to v rámci testu na staručkom L.I.S.T.e odpálilo 60 študentov pri vrcholiacom quadterme, katastrova bola jasná ⊗ ⊗ ⊗
- no a chyba je v príklade, teste, alebo v programátoroch ? (nepríjemná hádka, 2016)
- ako je to v Pythone ?

Súbor: Quadterm2016.java

String in Java

- String v Jave nie je char* v C++
- String je nemenný (immutable) ak chcete modifikovať reťazec, musíte ho vytvoriť (naalokovať) znova, to stojí čas aj pamäť
- StringBuffer/StringBuilder sú modifikovateľné reprezentácie reťazcov vytvorené na heape napr. StringBuffer.setCharAt(int index, char ch)
- implementácia StringBuffer je najbližšie tomu, čo boli reťazce v Pythone
- StringBuffer je thread safe
- StringBuilder nie je thread safe, preto je trochu rýchlejší

Billion-dollar mistake

String (či akýkoľvek objekt) môže mať hodnotu **null** má na

Tony Hoare
Svedomí Tony Hoare (okrem iných vecí: QuickSort, CSP,...) ,

ktorý tak riešil nedokonalosť typového systému Algol→Pascal→C→C++→Java

Sú na tom aj horšie: Javascript má dve hodnoty pre nedefinovanú hodnotu **null** a **undefined**, total chaos...

Moderné jazyky (Scala, Swift, Kotlin) to riešia typmi String (never null), String? (nullable).

Aj v Jave existuje Optional, málokto pozná a používa (asi lebo prišlo až v Jave 8)

2009, he apologised for inventing the <u>null reference</u>: [20]

I call it my billion-dollar mistake.

It was the invention of the null reference in 1965. At that time, I was designing the first comprehensive type system for references in an object oriented language (<u>ALGOLW</u>). My goal was to ensure that all use of references should be absolutely safe, with checking performed automatically by the compiler. But I couldn't resist the temptation to put in a null reference, simply because it was so easy to implement. This has led to innumerable errors, vulnerabilities, and system crashes, which have probably caused a billion dollars of pain and damage in the last forty years.

Polia jednorozmerné •pole[i] – indexovanie pol'a •polia majú VŽDY indexy 0..N-1

- typ[] je typ 1-rozmerného poľa
- •new typ[size] vytvorenie/alokácia
- •pole.length dĺžka poľa

```
public class Jednoduche {
public static void main(String[] args) {
                                                       // konštanta – veľkosť poľa
final int MAX = 20;
// int[] poleInt;
                                                       // definícia poľa
// poleInt = new int[MAX];
                                                       // vytvorenie poľa
int[] poleInt = new int[MAX];
                                                       // definícia poľa s vytvorením
  for (int i = 0; i < poleInt.length; <math>i++) {
                                                       //i < MAX
    poleInt[i] = i + 1;
                                                       // inicializácia poľa
    System.out.print(poleInt[i] + " ");
  } // for
 } // main
} // class
                                  typ elementu poľa
```

Súbor: Jednoduche.iava

Dobré rady (kuchárka začiatočníka)

Napriek tomu, že následujúce rady sú kus za okrajom samozrejmosti, dovoľujem si ich uviesť (pre vaše dobro).

- ak je len trochu možné, vytvorte/alokujte pole ZÁROVEŇ s jeho deklaráciou. Predpokladá to, že v mieste deklarácie poľa poznáte jeho veľkosť. Ušetrite si chyby, keď píšete do nevytvoreného poľa.
 - inak: deklarácia *int[] prvocisla* žiadne pole nevytvorí. Jediné, čo urobí, že existuje null-referencia/smerník *prvocisla*, ktorý by chcel ukazovať na pole.
- ak to je možné, inicializujte pole hneď, ako ho deklarujete. Bonusom je, že sa vám aj automaticky vytvorí, príklad int[] prvocisla = { 2, 3, 5, 7, 11, 13, 19 }; // má dĺžku 7, indexy 0..6
- pole dĺžky N nikdy nebude mať iné indexy ako 0..(N-1). ešte inak: pole[pole.length] vždy skončí s ArrayIndexOutOfBoundsException.
- najprirodzenejší cyklus pre pole je for(int i=0; i<pole.length; i++) ...
 ešte inak: pascalistický zlozvyk for(int i=1; i<=pole.length; i++) je kandidátom na ArrayIndexOutOfBoundsException

Polia v Java vs. C++

(porovnanie pre C++ programátora)

- v C++ po deklarácii poľa int P[100] sa vám pole automaticky naalokuje
- v Jave toto int[] P je deklarácia a toto P = new int[100] alokácia
- v Jave aj C++ pole inicializujete podobne int P[] = { 1,2,3,4 },
 int[] P = { 1,2,3,4 }
- v Jave sa vytvorené pole inicializuje hodnotami
 - 0 pre číselné typy,
 - '\u0000' pre char,
 - false pre boolean,
 - null iné
- v Jave sa nedá indexovať za hranice poľa, kontroluje hranice
- pole je referenčný typ v Jave aj C++
- pole1 = pole2; je priradením referencií nie kopírovanie polí
- ak potrebujeme kopírovať poľe:
 - C++: void*memcpy(void *dest, void *source, size_t num)
 - Java: System.arraycopy(src, srcPos, dst, dstPos, count)

- typ[][] je typ 2-rozmerného poľa,
- •pole[i,j] píšeme ako pole[i][j],
- •new *typ*[M][N] vytvorí pole MxN

Polia dvojrozmerné

- java nemá klasické viacrozmerné polia (matice),
- viacrozmerné polia môžu byť "zubaté" (jagged) public class Dvojite {

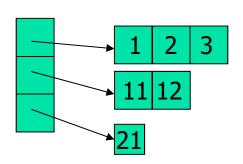
```
30 31 32
 public static void main(String[] args) {
  int[][] a = new int[4][];
                                              // hlavné pole
  for (int i = 0; i < a.length; i++) {
                                              // podpole
    a[i] = new int[i + 1];
    for (int j = 0; j < a[i].length; j++) {
     a[i][j] = i * 10 + j;
     System.out.print(a[i][j] + " ");
                                                            10 11
    } // for
                                                            20 21 22
    System.out.println();
                                                            30 31 32 33
  } // for
} // main
} // class
```

Súbor: Dvojite.java

Inicializácia pol'a

(jagged array – štrbavé pole)

inicializácia dvojrozmerného poľa

```
int[][] a = { {1, 2, 3}, }
                                     a[0][0] = 1; a[0][1] = 2; a[0][2] = 3; a[0].length == 3
              {11, 12},
                                    a[1][0] = 11; a[1][1] = 12; a[1].length == 2
              {21} };
                                     a[2][0] = 21; a[2].length == 1
                                     a.length == 3
```

- vytvorenie 3-rozmernej matice matice 5x5x5 $\inf[][][] d = new int [5][5][5];$ // definicia s vytvorenim
- vytvorenie 2-rozmernej matice "matice" 5x5, ktorej prvky sa vytvoria neskôr int [][][] e = new int[5][5][]; e[0][1] = new int [8];... ok
- nesprávne vytvorenie int[][][] f = new int[5][][5]f[0]?[1] = new int[8]

.... Chyba - nemôžem vytvoriť "maticu", ktorej

.... druhý rozmer nepoznám ale tretí poznám

pascalistu poznáš podľa ArrayIndexOutOfBoundsException: N, kde N je dĺžka jeho poľa

Polia a cykly

final static int MAX = 100; public static void main(String[] args) { char[] poleChar = new char[MAX];

```
Najčastejšie chyby s poľami:

    pole nie je vytvorené len

                                           deklarované (chýba new)
                                           •index mimo rozsahu –
                                           a[100] s indexom 100
                                           (neostrá podmienka v cykle)
for (int i = 0; i < poleChar.length; i++) { . . . } // for-to-do
                                                   // for-downto-do
```

```
for (int i = MAX-1; i >= 0; i--) { . . . }
int j=MAX;
                                                      // while
 while (j-->0) \{ ... \}
int i=0;
                                                      // do-while
 do { . . .
 \} while (++i < MAX);
```

for (char ch:poleChar) System.out.println(ch); // for-each for (*typPrvkuPola* prvokPola:pole) *tu vidím prvokPola, neviem jeho index* // prechádza postupne prvky poľa bez toho, aby sme vedelj ich index Súbor: PoleCvklus.iava

```
null nie je:
```

- new String[0]
- new String[]{}

Kvíz - nájdite rozdiely

```
String [] p1;
String [] p2 = null;
String [] p3 = new String[0]; p3.length == ?
String [] p4 = new String[]{};
String [] p5 = new String[]\{''''\};
String [] p6 = new String[]{null};
Daň za Billion Dollar Mistake:
Skôr než napíšem
   a.blabla
otestujem, či
   if (a != null) {
        a.blabla
```

```
p1.length == ? NullPointerException
p2.length == ? NullPointerException
p3.length == ? 0
p4.length == ? 0
p5.length == ? 1
p5[0].length() == ? 0
p6.length == ? 1
```

p6[0].length() == ? NullPointerException

```
zretaz(null); NPE
zretaz(new String[]{null}); O.K.
spocitaj(new String[]{null}); NPEO.K.
spocitaj(new String[]{new String()});
O.K.
```

Ako na pole

Ľubovoľné pole daného typu, napr. String[] public class AkoNaPole { public static String zretaz(String[] a) { StringBuffer sb = new StringBuffer(); if (a != null) for(int i = 0; i < a.length; i++) sb.append(a[i]);</pre> return sb.toString(); public static int spocitaj(String[] a) { int vysl = 0; if (a != null) for(int i = 0; i < a.length; i++) if (a[i] != null) vysl += a[i].length(); return vysl;

Kvíz pre C++ programátora

Čo spraví nasledujúci program

```
#include <stdio.h>
void main() {
  int a[][] = \{ \{ 1,2,3 \}, \{ 11, 12 \}, \{ 21 \} \}; \}
> gcc test.c
test.c:4: error: array type has incomplete element type
a čo tento:
#include <stdio.h>
void main() {
  int a[][3] = \{ \{ 1,2,3 \}, \{ 11, 12 \}, \{ 21 \} \};
  printf("%d\n", sizeof(a[0])/sizeof(int));
  printf("%d\n", sizeof(a[1])/sizeof(int));
  printf("%d\n", sizeof(a[2])/sizeof(int));
> qcc test.c
> a.out
                                             Poučenie:
3
                                             medzi poliami v C++ a Jave
3
                                             sú subtilné rozdiely
```


Bubble sort

Buble sort je bezpochyby najobľúbenejší triediaci algoritmus medzi študentami.
•ale aj ten možno pokaziť, viď <u>Chyba1</u>, <u>Chyba2</u>, <u>Chyba3</u>, ...

```
public class BubbleSort {
 public static void main(String[] args) {
    int[] a = {4,5,2,12,1,2,3};
    for (int i = 0; i < a.length; i++) { // cyklus for-to-do
      for (int j = a.length-1; j>i ; j--) { // cyklus for-downto-do
                                                                         4
                                                                         5
        if (a[j-1] > a[j]) {
          int temp = a[j];
                                                                         12
          a[j] = a[j-1];
          a[j-1] = temp;
         } // if
      } // for
   } // for
                                               // cyklus for-each-element
   for (int elem:a)
          System.out.println(elem);
```

Súbor: BubleSort.java

Sú collections lepšie?

(a môžeme ich už používať?)

```
public static void
                                      bubleSortuj(ArrayList<Integer> a) {
                                   for (int i = 0; i < a.size(); i++) {
                                     for (int j = a.size()-1; j>i ; j--) {
                                        if (a.get(j-1) > a.get(j)) {
 public static void bubleSortuj(int[] a) {
                                            Integer temp = a.get(j);
   for (int i = 0; i < a.length ; i++) {</pre>
                                            a.set(j, a.get(j-1));
     for (int j = a.length-1; j>i ; j--) {
                                            a.set (j-1, temp);
       if (a[j-1] > a[j]) {
         int temp = a[j];
         a[j] = a[j-1];
         a[j-1] = temp;
                             10<sup>5</sup> - elapsed time:33 s. – 2.35x pomalšie
10^4 - elapsed time:141 milis.
10^5 - elapsed time:14s.
10^6- elapsed time: ???
```

Súbor: SortObama1.java, SortObama2.java

Je Python lepší?

```
import random
import datetime
def bubbleSort(alist):
   for passnum in range(len(alist)-1,0,-1):
      for i in range(passnum):
         if alist[i]>alist[i+1]:
            temp = alist[i]
            alist[i] = alist[i+1]
            alist[i+1] = temp
alist = random.sample(range(100000000), 10000)
start = datetime.datetime.now()
bubbleSort(alist)
now = datetime.datetime.now()
                               10^4 - elapsed time:15 s. - 106x pomalšie...
print(alist)
print(now-start)
                               10<sup>5</sup> - elapsed time: 28m05s - 120x pomalšie...
```

```
Verzia ADŠ (http://struct.input.sk/07.html#triedenia):
def bubble sort(pole):
  for i in range(1, len(pole)):
     for j in range(len(pole)-i):
        if pole[j] > pole[j+1]:
           pole[i], pole[i+1] = pole[i+1], pole[i]
```

http://interactivepython.org/courselib/static/pythonds/SortSearch/TheBubbleSort.html

QuickSort

ADŠ quicksort .sort() builtin 10^6 7.81s 0.88s 10^6 102.3s 16.2s

v Jave:

10^5 - elapsed time: 23ms. (608x)

10^6- elapsed time: 120ms

10^7- elapsed time: 1.2s

10^8- elapsed time: 12.31s

10^9- elapsed time: 123.8s

builtin, Arrays.sort:

10⁵ - elapsed time:39ms.

10^6- elapsed time: 129ms

10^7- elapsed time: 1.02s

10^8- elapsed time: 10.5s

10^9- elapsed time: 101.5s

http://www.vogella.com/tutorials/JavaAlgorithmsQuicksort/article.html

Súbor: QuickSort.java, QuickSortTest.java

Náhodné číslo náhodné pole

```
a[2] = 402
                                                   a[3] = 24
                                                   a[4] = 65
import java.util.*; // používame triedu Random
                                                   a[5] = 144
                                                   a[6] = 95
public class NahodnePole {
                                                   a[7] = 490
                                                   a[8] = 108
 public static void main(String[] args) {
  Random rand = new Random(); // inic.generátor náhod.čísiel
  int[] a = new int[rand.nextInt(20)]; // náhodná dĺžka z [0..20)
  System.out.println("dlzka pola = " + a.length);
  for(int i = 0; i < a.length; i++) {
   a[i] = rand.nextInt(500); // plní náhodnými číslami [0..500)
   System.out.println("a[" + i + "] = " + a[i]);
```

Súbor: NahodnePole.java

dlzka pola = 9

a[0] = 39

a[1] = 203

Pole ako (vstupný) argument

```
public class Sort {
 public static void bubleSortuj(int[] a) {
    for (int i = 0; i < a.length; i++) {
                                 // cyklus for-to-do
                                 // cyklus for-downto-do
    for (int j = a.length-1; j>i ; j--) {
      if (a[j-1] > a[j]) {
                                                  v Jave nenájdete analógiu chaosu
       int temp = a[j];
       a[i] = a[i-1];
                                                  * a & parametrov z C++
       a[j-1] = temp;
      } // if
     } // for
    } // for
                                            // int[7] a - je chyba, lebo
 public static void vypis(int[] a) {
   for (int i:a) System.out.println(i + ","); // int[7] nie je typ pol'a
   System.out.println();
 public static void main(String[] args) {
     int[] poleInt = \{4,5,2,12,1,2,3\};
     bubleSortuj(poleInt);
     vypis(poleInt);
```

Súbor: Sort.java

Pole ako výstupná hodnota

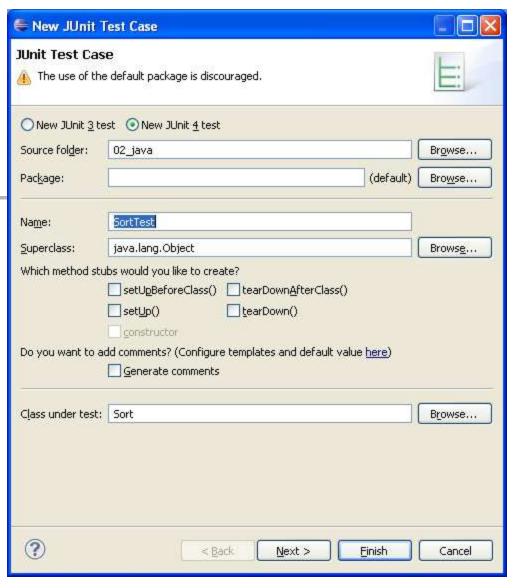
```
public static int[] generuj(int velkost) {
    int[] retValue = new int[velkost];
    Random rand = new Random();
    for(int i=0; i<velkost; i++)
        retValue[i] = rand.nextInt(100);
    return retValue;
    }
    // deklaruj a vytvor lokálne pole
    // naplň lokálne pole
    // vráť referenciu na pole ako
    // výsledok funkcie

public static void main(String[] args) {
    int[] poleInt = generuj(20);
    // pri volaní funkcie si definujeme
    // premennu, do ktorej uložíme
    // referenciu na vytvorené pole</pre>
```

Súbor: Sort.java

- testovanie je minimálne rovnako náročné, ako programovanie
- Java poskytuje nástroj/podporu vo forme tzv. JUnit testov, ktoré si postupne predstavíme
- vytvorme prvý JUnit Test SortTest k triede Sort,
- budeme testovať metódy generuj a bubleSortuj

JUnit Test čarodejník vytvorí kostru testu, ktorú upravujeme

Prvý JUnit Test

```
import static org.junit.Assert.*;
                                              @Test
import org.junit.Test;
                                               public void testGeneruj() {
public class SortTest {
                                                 int testPole[] = Sort.generuj(100);
                                                 if (testPole == null)
                                                   fail("ziadne pole");
        testujeme, či generuj vytvorí pole správnej veľkosti
                                                 assertNotNull("ziadne pole",testPole);
                                                 assertEquals("velkost pola", testPole.length, 100);
                                                 assertTrue("velkost pola",
                                                        testPole.length == 100);
@Test(timeout=10) // ms
public void testBubleSortuj() {
  int testPole[] = Sort.generuj(10000);
                                                       testujeme, či triedenie
  Sort. bubleSortuj(testPole);
                                                           utriedi pole v danom
 for(int i=0; i+1<testPole.length; i++)</pre>
                                                           časovom limite
    if (testPole[i] >testPole[i+1])
       fail("neutriedene");
```

Čo ponúka JUnit Test

http://www.vogella.de/articles/JUnit/article.html#junit_intro

org.junit.Assert poskytuje metódy:

fail("tu to zlyhalo")
assertTrue(n>0)
assertsEquals("test n", n, 100)
assertsEquals("realny test", pi,
3.14,0.01)
assertNull("null referencia", pole)
assertNotNull("not null referencia", pole)
assertSame("rovnake", pole1, pole2)
assertNotSame("rozne", pole1, pole2)
assertTrue("podmienka", pole.length>0)

... a mnoho ďalších

@Anotácie:

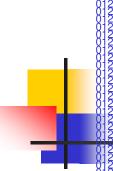
- @Test
- @Before
- @After
- @Ignore
- ... a ďalšie

@Test(expected=IndexOutOfBo undsException.class) public void testBubleSortuj() { // toto nebude dobrý test, lebo ignoruje nesprávne indexovanie

Ak postupne pridávame prvky do poľa, ktorého rozmery pri vytvorení sme neodhadli dobre, časom potrebujeme zväčšiť pole – preventívne na 2násobok

Realokácia poľa

```
public class Reallocate {
 static int[] pole = new int[10];
                                        // staticke pole inicializovane na dlzku 10
 static int pocet = 0;
                                        // pocet zapisanych prvkov v poli
 static void pridajDoPola(int x) {
                                 // ak uz je pole plne
   if (!(pocet < pole.length)) {</pre>
    int[] novePole = new int[2*pole.length]; // realouj pole, t.j.
    for(int i=0; i<pole.length; i++) // vytvor pole dvojnasobnej velkosti
       novePole[i] = pole[i];
                                       // prekopiruj do neho hodnoty stareho pola
     pole = novePole;
                                        // zahod stare pole
                                        // pridaj prvok
   pole[pocet++] = x;
 public static void main(String[] args) {
   for(int i=0; i<100; i++) {
     pridajDoPola(i%10);
     for(int elem: pole) System. out.print(elem);
     System. out. println();
                                                                      Súbor: Reallocate.iava
```


Nečitatelné úmyselne

System:

System. arraycopy(pole, 0, novePole, 0, pole.length);

Arrays:

novePole = Arrays.copyOf(pole, 2*pole.length);

Súbor: Reallocate1.java, Reallocate2.java

Triedy java.util.Arrays, java.lang.System

užitočné statické metódy na prácu s poľami

```
import java.util.Arrays;
                                                 // používam triedu z balíka java.utils
int[] a = new int[10];
                                                 // pole primitívneho typu int
Arrays. fill(a, -1);
                                                 // vyplň pole <u>nulami, memset</u>
System. arraycopy(a, 11, b, 3, 7);
                                                 // kópia od a[11]->b[3] 7 prvkov
                                                 // memcpy
String[] s = {"janko","marienka","jozko","mracik"};
String[] s copy = new String[4];
System. arraycopy(s, 0, s_copy, 0, s.length); // kópia poľa
                                               // triedenie pol'a
Arrays.sort(s);
for(String elem:s) System. out. print(elem+","); // janko, jozko, marienka, mracik,
                                       // binárne vyhľadávanie v utriedenom poli
System. out. println(Arrays. binarySearch(s, "sandokan")); // nenachádza sa: -5
System. out. println(Arrays. binarySearch(s, "marienka")); // nachádza sa: 2
Arrays.equals(s, s copy);
                                                 // porovnanie polí- false
```

Základné typy sa prenášajú hodnotou, ostatné (polia, objekty, ...) referenciou

Predávanie argumentov

```
public class Test1 {
 static int zmena(int i) {
   i++; return i;
                                                         return c;
 public static void main(String[] args) {
   int j, k = 4;
   j = zmena(k);
System.out.println(
"k=" + k + ", j=" + j);
k=4, j=5
```

```
public class Test2 {
 static int[] zmena(int[] x) {
  int[]c = x;
  x[0] = 99;
 public static void main(String[] args) {
  int[] a = \{0,1,2,3\};
  int[] b = zmena(a);
  System.out.println("a="+a[0]+
                     b=+b[0];
a=99, b=99
```

Súbor: <u>Test1.java</u>, <u>Test2.java</u>

Statické metódy

doposial' sme až na pár skrytých prípadov používali len statické metódy, premenné a konštanty.

Statické metódy:

- predstavujú klasické procedúry/funkcie ako ich poznáme z C++,
- existujú automaticky, ak použijeme (importujeme) danú triedu,
- existujú bez toho, aby sme vytvorili objekt danej triedy,
- referencujú sa menom, napr. vypis(pole), alebo menom triedy.meno metódy, konštanty, napr. Math.cos(fi), Math.PI, Systém.out.println(5),
- ak aj metóda nemá argumenty, prázdne zátvorky sa do jej definície a do volania aj tak píšu (à la C++), napr. System.out.println();
- syntax deklarácie statickej metódy je [public] static typ meno(argumenty) { telo }
- ak ide o procedúru (nie funkciu), výstupný typ je void

Statické premenné a bloky

statický inicializačný blok

```
public class Prvocisla {
```

```
public static final int MAX = 1000; // v statickom inic.bloku vidíme len
public static int cisla[] = new int[MAX];// statické premenné triedy
                          // vykoná sa raz, po zavedení triedy do pamäte
static {
                                               public static void main(String[] args) {
 int pocet = 2;
 cisla[0] = 1;
                                                for (int i=1;i<Prvocisla.cisla.length; i++)
 cisla[1] = 2;
                                                   System.out.print(cisla[i] + " ");
dalsi:
 for (int i = 3; pocet < MAX; i += 2) {
  for (int j = 2; j < pocet; j++)
    if (i % cisla[j] == 0)
     continue dalsi;
  cisla[pocet] = i;
  pocet++;
```

Súbor: Prvocisla.iava

Statické metódy vidia len statické premenné a môžu volať len statické metódy (bez vytvorenia objektu).

Rekurzia

method fib(int) from the type Fibonacci

```
public class Fibonacci {
                                                        miesto na výstupný typ metódy
                                                        void je "prázdny" typ
           public static void main(String[] args) {
                                                        t.j.nevracia výstup (procedúra)
             int N = Integer.parseInt(args[0]);
             while (N-->0)
               System.out.println(fib(N));
                                                              výstupný typ metódy
           public static long fib(int n) {
             //return (n < 2)?1:fib(n-1)+fib(n-2); // fajnšmekerská verzia
             if (n < 2)
               return 1; ←
             else
                                                            výstupná hodnota metódy
               return fib(n-1)+fib(n-2);
kým sa nedozvieme viac, všetky metódy sú static
inak nerozumieme chybe:
Cannot make a static reference to the non-static
```

Globálne a forward deklarácie

(neexistujú)

- globálne premenné neexistujú
- oblasť viditeľnosti premennej/metódy je aj pred jej deklaráciou (nepotrebujeme forward deklarácie)

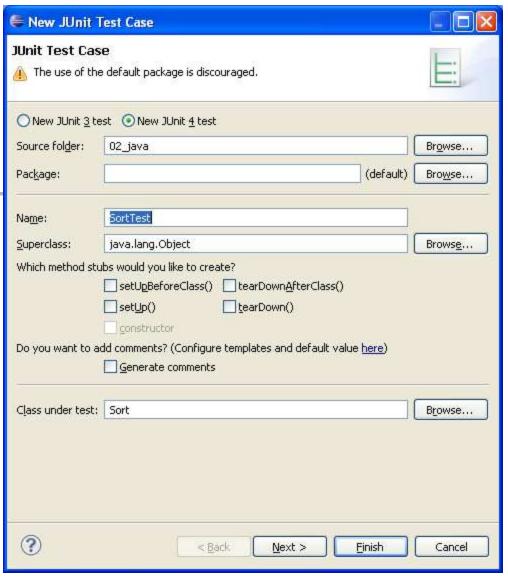
```
public class Metody {
    static void tlac1() {
        — System.out.println(i);
    }
    public static void main(String[] args) {
        tlac1();
        tlac2();
    }
    → static int i = 5;
    static void tlac2() {
        — System.out.println(i);
    }
}
```

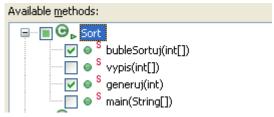
Oblasť viditeľnosti premenných

```
static void tlac() {
   int \mathbf{i} = 6; int \mathbf{q};
   System.out.println(i);
                                        // vnorený blok
                                        // chyba - dvojnásobná deklarácia
// int i = 7;
     long i = 7;
                                        // chyba - dvojnásobná deklarácia
    int \mathbf{j} = 8;
    System.out.println(j);
                                        // koniec vnoreného bloku
      System.out.println(j);
                                        // chyba - j nie je viditeľná
static void tlac2() {
  int \mathbf{i} = 6; int \mathbf{q};
  System.out.println(i);
// for (int i = 1; i < 5; i++) // chyba, i už je definovaná
    System.out.println(i);
```


- testovanie je minimálne rovnako náročné, ako programovanie
- Java poskytuje nástroj/podporu vo forme tzv. JUnit testov, ktoré si postupne predstavíme
- vytvorme prvý JUnit Test SortTest k triede Sort,
- budeme testovať metódy generuj a bubleSortuj

JUnit Test čarodejník vytvorí kostru testu, ktorú upravujeme

Prvý JUnit Test

```
import static org.junit.Assert.*;
                                              @Test
import org.junit.Test;
                                               public void testGeneruj() {
public class SortTest {
                                                 int testPole[] = Sort.generuj(100);
                                                 if (testPole == null)
                                                   fail("ziadne pole");
        testujeme, či generuj vytvorí pole správnej veľkosti
                                                 assertNotNull("ziadne pole",testPole);
                                                 assertEquals("velkost pola", testPole.length, 100);
                                                 assertTrue("velkost pola",
                                                        testPole.length == 100);
@Test(timeout=10) // ms
public void testBubleSortuj() {
  int testPole[] = Sort.generuj(10000);
                                                       testujeme, či triedenie
  Sort. bubleSortuj(testPole);
                                                           utriedi pole v danom
 for(int i=0; i+1<testPole.length; i++)</pre>
                                                           časovom limite
    if (testPole[i] >testPole[i+1])
       fail("neutriedene");
```

Čo ponúka JUnit Test

http://www.vogella.de/articles/JUnit/article.html#junit_intro

org.junit.Assert poskytuje metódy:

fail("tu to zlyhalo")
assertTrue(n>0)
assertsEquals("test n", n, 100)
assertsEquals("realny test", pi,
3.14,0.01)

assertNull("null referencia", pole)
assertNotNull("not null referencia", pole)
assertSame("rovnake", pole1, pole2)
assertNotSame("rozne", pole1, pole2)
assertTrue("podmienka", pole.length>0)

... a mnoho ďalších

@Anotácie:

@Test

@Before

@After

@Ignore

... a ďalšie

@Test(expected=IndexOutOfBo undsException.class) public void testBubleSortuj() { // toto nebude dobrý test, lebo ignoruje nesprávne indexovanie

Argumenty príkazového riadku

Iná možnosť, ako dostať do programu naše dáta, je pomocou príkazového riadku, ktorým sa spúšťa interpretovaný program. Pole arg je reťazcové pole argumentov, ktoré sú v príkazovom riadku oddelené medzerou.

void main(int argc, char *argv) {

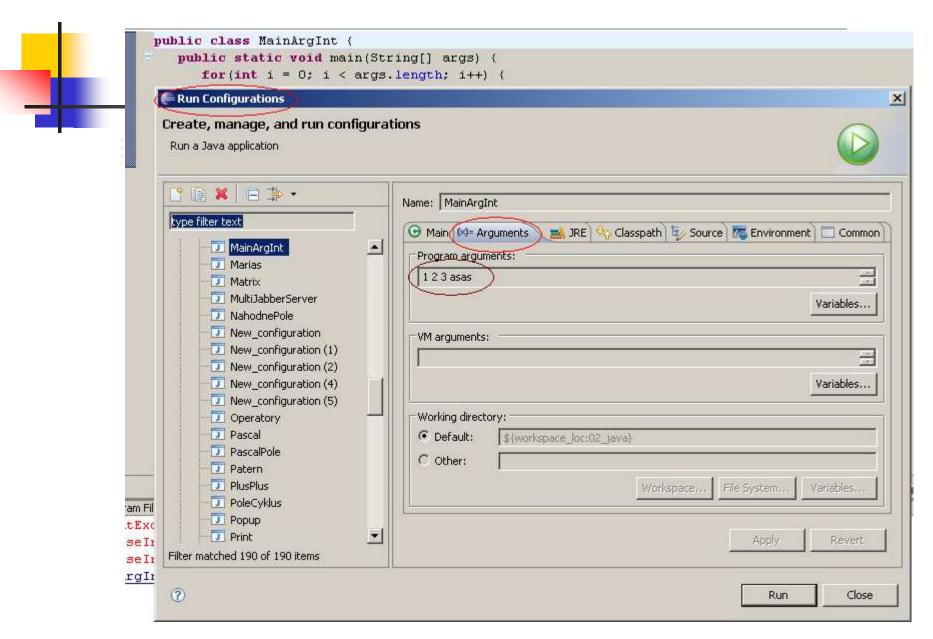
Súbor: MainArg.iava

Celočíselné argumenty

Napriek tomu, že každý argument príkazového riadku je reťazec, možeme ho chcieť intepretovať ako napr. číslo

```
public class MainArgInt {
  public static void main(String[] args) {
                                                    konverzia String->int
  for(int i = 0; i < args.length; i++) {
                                                    môže byť neúspešná
    int n = Integer.parseInt(args[i]);
    System. out.println("args["+i+"]=" + n);
            > java MainArgInt 1 2 3 asas
            args[0]=1
            args[1]=2
            args[2]=3
            Exception in thread "main" <u>java.lang.NumberFormatException</u>:
            For input string: "asas"
            at ... at MainArgInt.main(MainArgInt.java:4)
                                                              Súbor: MainIntArg.iava
```

Ako zadať argumenty

Fibonacci

```
public class Fibonacci {
 public static void main(String[] args) {
   int N = Integer. parseInt(args[0]); ✓
   long a = 1;
   long b = 0;
                                                       > java Fibonacci 10
   while (N-->0) {
                                                       10
         System.out.println(b);
         a = a + b;
         b = a - b;
                                                       5
                                                       13
                                                       21
                                                       34
```

Súbor: Fibonacci.java